

Edinost

izdaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	34 kron
za pol leta	12 "
za četrt leta	6 "
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročilo se brez priložene naročnine ne upravlja.

Po tabakarnah v Trstu se prodajajo poštne številke po 6 stotink (3 nč.); v vseh Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, oamrtne in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Načrti pa sanje Velikonemcev.

VII.

Nemčija se pa mora varovati, da si ne nakopije sovražstva tudi s strani ameriškega republikanskega orjaka, ker ima itak dovolj sovražnikov.

Saj celó trozveza ne bo trajala večno in Delfs se nadeja, da ne! Trozveza je le dober provizorij, ker je Nemčija zamudila uničiti Francijo, ko je mogla to storiti. Alina ravnanje nikakor ni trozveza, zlasti ne z Italijo! Ta država preži za sedaj za tem, da bi Jadransko morje izpremenila v — italijansko notranje jezero (Landsee), in to je identično z namero, da bi zabranila Nemčiji, prodreti na Sredozemsko morje. Seveda imajo Nemci tudi verjetno možnost, da proderejo v Sredozemsko morje po Donavi in po Črnem morju; ali lahko in boljše črto je treba najprej izbojevati (namreč preko Jadranskega morja. Op. por.); težavniša pride šele pozneje na vrsto. — Spor z Italijo grozi torej Nemčiji vsaki dan.

Ko bi jutri padla dinastija v Rimu, se republikanska Italija takoj pridruži Franciji. No, tako ali tako: Nemčija se ne more ničesar nadejati od Italije! Nemci naj se ne varajo, trozveza je samo strašilo! Italija je zaveznica, ki ni ne močna, ne zanesljiva dovolj! Italija je tudi nehvaležna, kar dokazuje tudi Delfs s konkretnimi primeri. A tudi zveza z Avstrijo je, po mnenju pisateljevem, komaj naravna. Še pred kratkim se niso Cislitavei (tu misli na Nemce. Op. por.) nič brigali za Nemško cesarstvo; sedaj, ko so v stiski (! Op. poroč.), se spominjajo bratov ob Renu in Labi! Dunaj sovraži Berlin, ker se je poslednji preveč povspel, in ker je presilen magnet za planinske dežele, in preveč Avstrije težki k Rimu, da bi ne sovražili Nemčije. — Vsa trozveza je samo pomoček za silo, kateri se poruši morda že jutri. Tako pravi Nemeč Delfs.

Ko bi se Nemčija zvezala z Francijo bi to pomenjalo francosko Vsoafriko, in Francija bi nas (Nemce) potem prehitela tudi v Evropi. Ali prijateljstvo z Rusijo je pa vendar najbesnejša zahteva, kajti mi pitamo orjaka, da nas požre naposled!

Vse drugo je prazno; obveljati mora le, da se tri veje matere Germanije razdele v zemeljsko površje: Nemčija, ameri-

kanska Unijapa Velika Britanija! Ali prav za prav ne razdelé si vsega površja, temveč le kontinente. Nemčija seveda dobi največji delež, namreč Evropo in Azijo; za katero priporoča Delfs ime »Evroazija«; Anglija dobi vso Afriko; Avstraliji so že sami za-se kontinentalna moč; in Zjedinjene države se razprostrejo črez vso Severno Ameriko, v tem, ko južna Amerika ostane pristopna vsem narodom.

Po Delfsovem nazoru je program Nemčije:

1. mednarodni: da se nevtalizujejo morja in obči prirodni zakladi;
2. narodni: dovršenje dela Luthrovegain Bismarkovega z germanizovanjem Evrope in Evroazije.

In ta program imenuje Delfs naravnost povratom k naravi in zdravemu človeškemu razumu!

S tem smo dovolj sporočili, ker program Delfsov je določen na zunaj. Potem se bavi on z nalogami, ki jih ima Nemčija na znotraj. Nekoliko stavkov pa je še poučnih za nas, Delfs hvali legitimnost in trdi, da je sreča, kjer so se ohranile stare dinastije. Hohenzollernci so mu nad vse. Kako usodo določuje Delfs malim narodom, smo že videli. On piše: Le narodi z veliko homogenostjo (istorodnostjo) se morejo vzdržati na istem kontinentu, pred vsem taki, ki govore jeden jezik. Zato so Nemci dolžni do korenine iztrebiti ne le poljsčino, francosčino in danščino, temveč tudi lužiško srbščino (=wendisch), litvanščino in niženemščino (plattdeutsch). Nemci se morajo zavedati, da ti, ki so pisali ali pišejo v nemških narečjih, n. pr. niženemškem, so prokletstvo za Nemčijo in radi tega je potrebno ravnati po tem. (Zvršetek pride.)

Biskup Strossmayer in zavod sv. Jeronima v Rimu.

V Zagrebu, 6. septembra. (Dalje.)

Temu zavodu: hospiciu, kapitulji in kolegiju, ki bi se imel zasnovati, je posvečal biskup svojo pažnjo in skrb od prvega začetka, ko je zasel škofovsko stolico djakovsko. Da vidimo torej, kaj je biskup storil za ta zavod!

Med prvimi, ki je biskupa opozoril na zavod sv. Jeronima, je bil Mate Topalović. Ta je bil nekoliko mesecev v Rimu, pa je videl in se seznanil s stanjem zavoda. On je narisal škofu to stanje, iz katerega opisa je sledilo, da tamošnji kanoniki ne živijo ravno v dobrih razmerah. Zato je sklenil biskup, da nabere glavnico 8000 gld., od katere bi se onemu kanoniku, ki bi bil poslan iz Hrvatske, povečala plača. V ta namen je sklenil škof Strossmayer dati 3000 gld., škof Ožegović 1000 gld., a Haulik 4000 gld. No, v tesneje občevanje z zavodom je stopil biskup še le tedaj, ko je bil Rački postal kanonikom sv. Jeronima. Po biskupovem prizadevanju in s podporo Ožegovićevo in Haulikovo je bil Rački dne 2. avgusta 1857 izvoljen za kanonika zbornega kapitulja sv. Jeronima v Rimu. Položaj kanonikov v isti čas je bil zares jako tužen. — Že prvi dohodek kanonikov, kakor ga je bil odmeril Sikst V., ni bil Bog zna kako velik. Oni je prvotno odredil, da ima vsaki kanonik dobivati letnih 60 škudov, a ves dohodek kapitulja da ima znašati 640 škudov. No, kapitelj je v resnici dobival samo 350 zlatih škudov. Odredbe Sikstove se niso izvršile radi prerane smrti njegove. Pozneje je bil dvakrat povečan dohodek kapitulja po hospiciu. — Po drugi transakciji je iznašal dohodek vsega kapitulja 1088 zlatih škudov ter je na pojedinega kanonika odpadal 101 škud, dočim je arhiprezbiter dobival 191 škudov. Rački je imel torej prav, ko je tožil radi slabega dohodka! Ali ta okolnost nam ob enem tolmači tudi to, zakaj členi kapitulja, poleg poznane izjeme, niso mogli dostojno vršiti one naloge, katero so jim nalagale sama narava in okolnosti, v katerih so živeli. Prva skrb Račkiju je bila, da kanoniki dobe dostojno skupno stanovanje, ker so do tedaj morali stanovati v privatnih stanovanjih v Rimu. Po vplivu biskupovem je bil dozidano v ta namen na hišo hospica četrt nadstropje in odločeno za stanovanje kanonikom. Rački in biskup sta hotela tako združiti in zjediniti ves kapitelj v tesno zvezo, ne samo v poklicu, ampak tudi v privatnem življenju.

Na spomlad leta 1859 je došel biskup v Rim. Tu se mu je prvič približal Rački in je ves čas, ko se je biskup mudil v Rimu, ostal v tesni dotiki z njim. Rački je ponovno opozoril biskupa na važnost zavoda sv. Jeronima, ali tudi na zapreke, radi katerih ta zavod ne odgovarja svojemu namenu. To je

biskupa nagnilo, da je poklonil kapitulju sv. Jeronima 20.000 gld., da se z obrestmi od te glavnice kanonikom poveča dohodek.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 10. septembra 1901

Nemci na Češkem med seboj. V nedeljo so imeli Vsenemci svoj veliki shod v Aschu. Slavnostni prostor je bil v zastavah vsenemških, saških, bavarskih in pruskih barv. Gostje so prihajali v množicah tudi iz Nemčije. Kakor se vidi, so poskrbeli prireditelji, da je bila vsa prireditev v vsenemškem »milieu« in da se je temeljito pogrešalo vsako znamenje, po katerem bi mogel kdo priti na krivo misel, da je še kje na svetu kaka — Avstrija. Na shod je prišel seveda tudi Bismarek avstrijskih Nemcev, rdečenosi Jurij Schönerer, ki je pošiljal svoje strele na takozvano nemško ljudsko stranko, kateri je očital, da hoče, da nemška domovina bodi manjša in še manjša, on, Jurij Schönerer, pa hoče, da bodi večja, večja, večja . . . ! Schönerer je kar diktiral nemški ljudski stranki rok 8 dni, v katerem hoče vedeti, kaj da hoče stranka prav za prav: ali deljenje Češke, ali nemški državni jezik. Ker ako hoče kdo danes to, jutri drugo, ta da je politični glumač . . . ! Vsprejeta resolucija se izreka proti deljenju Češke, kakor je zahtevalo druge nemške stranke. Vzrok temu je znan: oni hočejo vso Češko vreči Hohenzollerncem pod nogo. Resolucija se izreka seveda tudi za gibanje »proč od Rima«. Proti zaključku, za zabelo, je poslanec Eisenkolb pozival zborovalce, naj obrnejo hrbet katoliški cerkvi. Zaključno besedo je imel posl. Stein o vprašanju »kaj je vsenemško«. Zanimiva točka. Zato je škoda, da so dunajski listi ravno o tej točki zgubili — besedo.

Katoliškega shoda v Olomucu se je udeležilo mnogo ljudi. »Neue Freie Presse« priznava sama, da je bil sprevid — kateremu na čelu so stopali plemenitaši — od kolo dvora v mesto nedogleden. Udeležniki so se ustavili pred knez nadškofjsko palačo, kjer so priredili ovacijo knez nadškofu Kohnu. Potem se je pomikal sprevid v stolne cerkev, kjer je bila popoved. Slavnostnemu zborovanju je predsedoval grof Günther Stolberg.

PODLISTEK.

Gospodje iz Trsta.

Spisal Ivo Trošt.

III.

Drugo jutro sem željno opazoval skozi okno gospode iz Trsta, ko so se krepčali za Nanosovim nosom, imenovanim Pleša (pa ne Flajšar), ko so s kamenjem prebijali steklenice v zraku ter so pozneje zadržili po gosličavi navzdol na ubeljsko stran; pozneje sem pa še željneje pričakoval, z uro v roki, da me domov gredé obiščejo kakor smo se bili dogovorili. Vse čakanje ni zaleglo ni marvee in ura v roki se mi je ustavila.

Gospodje so prišli na Ubelsko k »cesarju«, se ohladili za pot v Predjamo, se spomnili, da so ne samo žejni, ampak tudi lačni, začeli jesti vse od kraja, kakor kobilice, in slednjič sklenili, da bi bilo dobro zaigrati eno ali dve »na kroglo«. No, za to je bilo kmalu prevroče. Na karte! Za to so kmalu našli dovolj sence.

Vodniku so odbrenkali nekaj kronic in mu pustili še ostali brežanski tropinovec po vrhu; pa je šel domov in medpotoma skrbno

izračunaval, koliko kronic naj doma ženi — utaji za tobak in pa za poliček?! Zato mi je gostobesedno razložil vso imenitno pot, ponujal pokušati ostanke žganja, pljuval na obe strani ter hvalil gospode iz Trsta, da mu je trikrat ugasnilo v pipici.

— Izročili so Vam 100 pozdravov.

— In enega, sem pristavil jaz, in smeje sva se ločila, jaz s pozdravi, on s kronicami, od katerih je bil dve že oprezno preložil iz desnega v levi žep, potem pa za podšiv — pod klobuk...

Toda »cesar ubeljaki«, previden mož, je kmalu pogodil, da gospodje iz Trsta, ki so prišli trudni in vroči z Nanosa, ne bodo hodili v Predjamo — kakor po rožicah. Nasvetoval jim je voz, ki jih potegne lahko iz Predjame na postojinsko postajo, od koder vlak dvakrat, trikrat zaščka, pa bodo zopet v Trstu — kalili italijanstvo.

— Za odhod je pa sedaj še prevroče, saj vidite gospodje, je povdarjal »cesar«, in pa nekaj otave bi rad pripeljal domov ta čas.

Jože Bezgovičar je potegnil iz listnice »lisa« in poravnal račun, izrečno pomišljaje svoje obveznosti do svaka ob Hublju, kamor mora še danes. Zastoj! Gospodje so zapeli

zopet »mizerere-slovo« — komu, ne vem, in sklenili počakati voza in voznika. Grm je pa ukazal na tihem kosilo.

Po kosilu ni manjkalo večje družbe: došlo je nekaj sosednjih učiteljev in trgovcev, domači duhovnik in še nekaj druge inteligence. Začetek je bilo kroglanje, potem poslavljanje, potem šentjanževce, razhodnica brez razhoda, slovo pri zlati kapljici v župnišču, kjer je padla marsikatera beseda o slogi med duhovščino in posvetnjaki in o slogi sploh marsikatera trdo opominja. Zadonela je zopet slovenska pesem, pobratimstvo je slavilo triumfe...

Ko sem zvečer slonel na oknu ter s svalčico med prsti gledal na cesto in v duhu tudi druge kraje, me je predramil ropot velikega, težkega voza, na kakoršnjem se vozijo mimo nas ljudje na božjo pot. Glasno govorjenje pa in smeh z voza sta bila slabi znamenji, da bi se vozili božjepotniki. Živio, živio, živio, je zaupilo hkrati četvero grl, ko so me spoznali.

— Gospodje, pa ne tod Predjamo?

— Ne, domov!

Veliko krajše je bilo slovo z menoj seveda, nego prej na Ubelskem, pa smo pozneje dobivali in dobili toliko razglednic z raznih

strani tržaške okolice, da so mi te še danes nemogovoreče priče, da je bilo prekratko svidenje in prekratko slovo. Gospodje iz Trsta so se pa tudi hoteli pobahati s svojim izletom na Nanos, pa so nas prosili, naj potrdimo prejem take in take razglednice. Seveda bi bil vsakdo rad potrdil, ko bi vedel komu: podpisanih je bilo na njej vsaj dvajset znancev. Komu naj se zamerim? — Vsem ali pa nobenemu, mi je svetoval tržaških gospodov vodnik na Nanos, ko si ga je za zatajene kronice privoščil poliček. Pokazal sem mu razglednico iz Barkovelj. — Da, glejte, že po tej-le karti je poznati, kako galantni gospodje so bili to, veste! — Ali sem mu mogel utajiti, da mislim tudi jaz tako? Kaj še!

— Še enkrat bi rad slišal takšno »mizerere-slovo«, veste, pa nič več.

— In jaz tudi.

Ker nisem utegnil in ne mogel odgovorjati vsem in vsakemu posebej, sem »gospodom iz Trsta« v spomin napisal te-le vrstice, ki jih pa, žalibog, nisem mogel vseh spraviti na razglednico.

V Tomišlju pri Ljubljani, koncem pasjih dni 1. 1901.

(Zvršetek.)

Za tem je govoril škof dr. Bauer, ki je izrazil željo, da resolucije katoliškega shoda ne najdejo gluhih ušes. Grof Jaroslav Thun je sporočil pozdrave s Češkega katoliškega shoda, ki je bil pred 14 dnevi. Vse resolucije so bile vsprejete soglasno. Slavnostni govor je imel kapucinec z Bavarskega p. Beno Anracher. Predmet mu je bil: »Brez vere ne more obstati nobena država.« Govornik se je obrnil tudi proti dvoboju. Pater Boysol iz Prage je govoril o »svobodi in nezavisnosti rimske stolice«, ravnatelj meščanske šole Josip Moser pa o »pomankanju avtoritete v današnjih dneh.« Zadnji govornik je bil p. Freund z Dunaja o »dolžnosti katolikov v javnem in zasebnem življenju.« Ob zaključku zborovanja je knez nadškof podelil papéžev blagoslov.

Pa tudi protestni shod nemških strank, ki se je vršil isti dan, je bil ogromno obiskan. Navzočo so bila vodstva vseh strank. Predsednik dr. Sommer je rekel, da gre tu za vojno proti »črni reakciji, ki je bila, z jedno roko držača se oltarja, z druge pa prestola, za nas do sedaj nedosegljiva.« Župan olomuški je ostro protestiral proti katoliškemu shodu. Na dalje je govorilo več poslancev, deželni in državni, med njimi tudi znani liberalci Menger. Posl. Albrecht je imel o tem železno čelo, da je rekel, da to, kar se je godilo Nemeem zadnjih 20 let, ni bilo tako, da bi moglo povzdigniti njih avstrijski patrijotizem. Vse imajo v rokah, vse jih favorizira, birokracija je v njih službi, visoki generali so njihovi zaščitniki, ministerstvo za ministerstvom so skoro izključno nemška — in sedaj se delajo, kakor da so jim vsi ti krogi se svojim postopanjem udušili patrijotizem. Človek že res ne nahaja več besed, da bi ožigosal tako tartiferijo. Toliko kriče o juzuitizmu, ali najhuji jezuiti — v pomenu, kakor ga dajejo temu pojmu oni — so baš — oni sami. Nobena stranka se ne poslužuje gesla: namen posvečuje sredstva — v toliki meri, kakor ravno Nemei, kjer jih je kaj. In od teh sredstev jih ne odganjajo vsi in tudi najbolj »blesteči izgledi.« To je — v krvi.

Velika narodna skupščina v mestni streljarni v Zagrebu. Kljub temu, da je madjarska, pardon »hrvatska« grof Khuenova deželna vlada zabranila skupščino pod milim nebom, podal je hrvatski narod v Zagrebu vsejedno sijajno manifestacijo svojega narodnega mišljenja. Kakih 10.000 navdušenih Hrvatov se je podalo v nedeljo proti mestni streljarni, a le kakih 2000 njih je zamoglo v sami dvorani poslušati navdušene govore vseh treh govornikov. Vse drugo ljudstvo se je zbralo okoli dvorane na planem ter so bili vsaj v duhu združeni z onimi v dvorani. Hrvatski narod se je tu zopet združil in navdušeni bratski slogi, da narenergičen način protesta proti nesramnemu in tolovajskemu žaljenju hrvatskega imena v Rimu od strani sinov onega naroda, ki se vedno baša se svojo tisočletno kulturo. Vse tri opozicijske stranke so bile zbrane; vsako stranko je zastopal po eden govornik in jeden zapisnikar. Dr. Mazzura (Obzoraš) je govoril prepričevalno in učeno o pravici, ki jo ima hrvatski narod do zavoda sv. Jeronima in z mnogimi zgodovinskimi podatki je govornik dokazal, da so zavod ustanovili in vzdrževali jedino le Hrvatje ter da je bil isti ustanovljen za vse Hrvate. G. Kumičić (pristaš »čistih« je govoril jako ognjevit o hrvatskem junaštvu ter je z ostrimi besedami obsojal laško tolovajstvo tistih propalce, ki so udrli v zavod, kjer je bilo v obrambo le par duhovnikov z brevijerjem v roki, Dr. Harambašić je obsojal postopanje madjarske vlade, ki je preonemogla, da bi dostojno branila pravice hrvatskega naroda ter je pozival vsa hrvatska mesta in vse hrvatske pokrajine naj se izjavijo solidarne z glavnim mestom Zagrebom. Zborovalci so burno pritrdjevali vsem trem govornikom, katerih govori, dasi različni po vsebini in obliki so se vendar krasno spajali v harmonično celoto in dokazali, da je hrvatski narod vselej složen, ko se gre za obrambo pravice skupne domovine. Ob zaključku zborovanja so bile ob silnem navdušenju in soglasno vsprejete primerne resolucije, ki se zahvaljujejo papežu Levu XIII. za preureditev zavoda, hrvatskemu episkopatu za njega požrtvovalni trud v dossego te preureditve in rektorju dr. Pazmanu za njega moško obrambo hrvatskih pravic, ki obsojajo razbojniški napad Italijanov na hrvatski zavod in pozivljajo vsa hrvatska mesta, društva in korporacije do sličnih manifestacij.

Na shod je prišlo iz vseh hrvatskih mest brzojavnih pozdravov in izražanj solidarnosti.

Ustaja v Albaniji? Iz Aten brzojavljajo, da je vodja Albancev, Malik bey, na čelu močne čete Albancev napadel in poklal sedem turških beyev ter proglasil neodvisnost Albanije.

Namestnik Janinski da koraka na čelu številnih čet proti Malik beyu.

Atentat na Mac Kinley-a. Stanje predsednika se ni poslabšalo in je specialist za črevesne bolezni, zdravnik Mac Burney iz New-Yorka izjavil, da bo mogel predsednik v treh ali štirih tednih zopet zapričiti delo, ako ne nastopijo komplikacije. Predsednikovi soprogi niso baje — glasom neke brzojavke — še naznanili vzroka bolezni, temveč so jej rekli, da si je Mac Kinley pri nekem padeu ranil trebuh. Sožalne brzojavke so doposlali predsedniku izmed vladarjev dosedaj: cesar nemški, kralj angleški, kralj italijanski, portugalski, kraljica-regentinja španska in sultan.

Napadalec Szolgosza so premestili iz celice v tretjem nadstropju, kjer je bil do sedaj, v podzemeljsko celico. Ž njim ravnajo jako dobro, ker upajo, da jim izda svoje eventualne skrivnice; tudi po tri smotke dobiva na dan. Vodstvo anarhistične stranke odklanja vsako solidarnost z napadalcem ter trdi, da je isti svoj zločin izvršil iz lastnega nagiba in brez vednosti strankinega vodstva.

Vojna v južni Afriki. Anglija se nahaja sedaj v jako kritičnem položaju, katerega se da najbolje označiti z besedami: naprej ne vem, nazaj ne smem! Ako bi bili angleški politiki pred izbruhom južnoafričanske vojne vedeli, da zagazijo tako globoko v močvirje, iz katerega se jim bo nemogoče izvleči, bili bi gotovo opustili misel na zaposedenje južnoafriških republik! Ali sedaj so na plesu in morajo dalje plesati, ali pa sramotno popihati jo v svojo domovino. Gotovo si niso pričakovali nikdar, da bo njini, mogočnim Angležem, delal mali burski narod toliko preglavice. Cesar ne morejo doseči z orožjem v roki, hoteli bi doseči s papirnatimi proklamacijami. No, smešno bi bilo le misliti, da bi se isti Buri, ki se ne plašijo neštevilnih angleških topov in pušk, ustrašili pred proklamacijami. Kako naj sedaj demoralizirana in zmanjšana Kitchenerjeva vojska opravi delo, katero ni mogla opraviti niti sveža in močna Robertsova armada?! Kako naj dalje Angleži premagajo Bure, ko niti ne vedo, kje se ti nahajajo prav za prav? Svoječasno je bil lord Kitchener vse lepo uredil, da zajame in popolnoma potolče Bure na severni strani Transvaala. Ko pa je po dolgem trudu s svojo ogromno in neokretno armado dospel tja gori, bili so Buri že davno ravno na nasprotni strani, t. j. na jugu Kaplandije, na angleški posesti, kjer so napadali vlake, ki so dovažali Angležem živil in drugih potrebščin, vsled česar se je moral Kitchener zopet povrniti se svojimi četami. Angleži niso sedaj nikjer varni pred burskimi četami. Le-te so povsod in nikjer. Kjer jih Angleži najmanj pričakujejo se iste pojavljajo in jih napadajo; kadar jih pa hočejo Angleži loviti, zginjajo Buri kakor kafr. Poleg vsega tega se vedno bolj širi tudi ustaja v Kaplandiji in za Anglijo je vedno manj upanja, da bi mogla premagati Bure ter tako dokončati južnoafriško vojno.

Tržaške vesti.

Dobrodošlica očetu slovenske cerkve.

Presvetli vladika križevski Julij Drohobeo ki je prišel sinoči v Trst in je odšel v hotelu »Evropa«. Spremljata ga konzistorijalni notar o. Aleksander Abodić in ravnatelj škofijskega konvikta v Zagrebu, msgr. dr. Šajatović.

Danes popoldne so se mu poklonili župan in starešini iz Rimanj, da dobé dalnje ukaze, od njega, svojega višjega pastirja. Bili smo priča naravnost patrijarhalni ljubezni očetovi in sinovski udanosti vernih podložnikov. Bili so časi sv. Metodija tukaj...!

Dobro nam došel, v našo sredo, mili vladika, ki nam prinašaš luč, tolažbo in vero v bodočnost našo! Dobro nam došel, ki nam prinašaš sporočilo, da je vera tudi narodnim svetinjam skrbna in ljubeznipolna zaščitnica...! Prihod tvoj bodi mejnik ob pragu milejih časov!

Odprti grobi. Včeraj je umrl na Greti tamošnji posestnik in glavar znane narodne rodbine, gospod Lovro Gombač. Spoštovani rodbini izrekamo svojo sožalje.

»Delavec — Rdečega prapora« 36. št. je zares imenitna. Prvič zato, ker nahajamo v njej kvinteseenco socialno-demokratske modrosti, to je: skladnice surovih spovk na narodno stranko in njeno glasilo; drugič pa zato, ker g. — praporščak v tej številki na fin način dreza svoje somišljenike, naj vendar pridneje zalagajo tiskovni zaklad. Prostor »R. p.« je namreč omejen, tako grozno omejen, kakor političsko obzorje slovenskih socialnih demokratov, in zato se je »s krvavim srcem« moral g. Kristan odreči veselju, da bi s poročilom o posl. Ferrija predavanjih lopnil — samega sebe po zobeh! Le toliko nam je izdal o govorih velikega »učenjaka« in »umetnika«, da sedaj vemo, da je bila med govora posl. Ferrija »organična zveza« — in to naj ukaželnemu občinstvu zadostuje!

Rekli smo, da je g. Kristan fin, kedar treba namigati s kolom na sušo v tiskovni blagajnici. A preveč fin vendar ni. Kdor namreč pazno čita navedeno številko »R. p.«, najde, da bi g. Kristan lahko marsikaj izpustil, da vdobi s tem mesta za zares veleznamišna predavanja posl. Ferrija. Zakaj ni storil tega? Zakaj ni, n. pr., odličil ga. Linhart spisa o »sedanji in novi ženi« za boljše priliko, ako že misli, da ta spis zamore pomagati socialno demokratski propagandi.

Baš s tem spisom se hočem malce pobaviti. Pisatelju »motto« je rek Multatulijs: »Uživanje je čednost — ljubav je največje uživanje.« Že to geslo je sumljive vrednosti ter bi se dalo zvesti na navaden »Trugschluss«, kakor bi rekel logičar. Toda pustimo to in poslušajmo pisca samega!

Po precej dolgem uvodu, v katerem je najznačilnejši moment laž, da slovenske emancipistke naglašajo »boj proti možu«, se je pisatelj preril do odkritosrčne tese, da je »prostitucija za našo družbo potrebna uredba.« Sklicuje se celo na Tolstega, ki jo baje imenuje »Ventilklappe«. Pravi, da je spolni nagon »najmočnejši nagon«, da ni mogoče vzdržati se spolnega občevanja, da je čednost do zakona neumna zahteva in da o urejevanju pravosti nima vzgoja niti najmanjšega pomena. Ako bi odpravili prostitucijo, potem bi se razne »perversnosti« še bolj razširile in človeštvo bi še bolj degeneriralo. Socialistični nazor torej smatra prostitucijo za potrebno.

Kmalu potem pa pravi pisatelj: »Socializem je teorija moči, kreposti, je zanikanje askeze, naj si bode v kakoršni koli obliki. Socializem hoče ustvariti ženo-bojevnico, hoče jo postaviti na lastne noge, da razvija vse svoje individualne lastnosti. Današnja žena je celo življenje otrok — socializem hoče človeka.«

Naj nam oprostí g. Linhart, ako izjavimo, da »organične« zveze med prvimi in drugim odstavkom ne moremo pojmiti. Vi hočete celo ženo, ženo — bojevnico, hočete jo imeti na lastnih nogah, in ob enem odobrujete najgrše in najžalostnejše suženjstvo, ki je glavno obeležje prostitucije?! Sužnja v tržaškem starem mestu pač ne more biti — žena-bojevnica v boljšem smislu te besede!

Pravite, da tisoči ljudi morajo izven zakona zadoščati svojemu nagonu (in se sklicujete o tem na anonimne kapacitete) češ: »ker nimajo sredstev za zakon!« To, gospod Linhart, je malo netočno. Prvič se borite vi sami za odpravo militarizma, ki je izvečine kriv, da se ne morejo sklepati primerni zgodni, reete: zdravi zakoni. V tej nameri Vas podpira in simpatizira z vami — socialisti — ves omikani svet. Drugič pa je laž, da bi mož ne imel sredstev za zakon. Ako odpadajo oblike javne prostitucije, ako se poto m v zgoje poglobi v ljudeh spoznavanje človeškega dostojanstva, iskal bo mladi mož in najde tudi vsikdar primerno družico iz svojega sloja, ki bo drage volje pripravljena nositi žnjim veselje in »pezo« življenja. V tem oziru zopet lahko poboljša razmere v mnogem Vaše in vseh poštenih človekoljubov prizadevanje, da bi delavec dobival dostojno plačilo za svoj trud, tako dostojno in tako primerno, da bo od istega lahko živel tudi druga polovica in dopolnilo njegovega bitja — ljubljena žena in dragi jima otroci.

Ako se torej socialni demokrati na eni strani zavzemajo za prostitucijo, na drugi pa za zboljšanje gmotnih razmer nižjih stanov in za odpravo krutega militarizma, dozdeva se nam, da ero ali drugo ni povsem iskreno, da ne izhaja iz jasnih pojmov o človeškem do-

stojanstvu, a da je najmanje utemeljeno v čutu ravnopravnosti obeh spolov.

Ako trdite, da je askeza nonsens, nemizel, da je preveč ženskih na svetu, da bi se mogle pomožiti, — potem pa, gospoda socialisti, ako ste dosledni, morate ustanoviti tudi drugih javnih hiš, kjer se bodo prodajali tuči — možki! Do takih horendnih zaključkov dovajajo vaša načela, o gospoda socialisti!

Bog vedi, zakaj se ogrevate za to najžalostnejšo ustanovo modernega človeštva?! Človek bi skoraj prišel do prepričanja, da samo zato, da bi lahko sodobni družbi zaklicali čim prej: eks!

To bi bilo še najmilejše stališče, s katerega Vas lahko sodimo. Oblika pa, s katero hočete doseči, mej drugim, toliko zaželeno revolucijo, je taka, da moramo protestirati proti njej.

Vi propovedujete popolno spolno svobodo, a pozabljate o tem, da kar je »svoboda« za moža, je za ženo najsrამოთნეშა suženjost! V tem naglašanju polnosti, v tem dičenju iste z emblemami človečnosti — se postavljate za celo vrsto zastopnikov človeških pregreh in zločinov. Pijanec se sramuje svoje strasti, tat v dnu svoje duše zaničuje svoje rokodelstvo, anarhisti se v grozi pred naloženimi jim zločini usmrčujejo sami, da ne bi morali storiti najgroznejšega, kar jim nalaga disciplina, — le vi, slovenski socialni demokrati, povzdigujete s ponosom svoj glas v obrambo največjega madeža človeštva, madeža, ki en del človeštva, oni del, za katerega se v vznesenih besedah navdušujejo tudi vaši pesniki, ponižuje v stroj, ki služi v zaduševanje živalskim strastim!

Ako bi vi ta strup ohranjali v svojih obistih, mi bi molčali. Toda, vi zastrupljate z njim slovensko ljudstvo! In zato moramo v imenu slovenstva, v imenu krščanstva, v imenu kulture govoriti in protestirati proti vašim ciničnim napadom na pravost našega naroda. Eks!

Kakó oni in kakó mi! Iz Rojana nam pišejo: Torej »svobodomiselní«, »prosvetljení«, »naprední«, »človekoljubní« socialni demokrati žugajo s palico narodnemu človeku, ako bi se drznil priti na njihovo veselico, ki bo baje v Nabrežini. Tako žuganje govori cele knjige in je v karakterizacijo teh ljudi, da si je ne more želeti bolje. To je načelo — brutalitete, surovosti, neolike. Taki so oni!

In kaki smo mi? Ne veselico »Zarje« v Rojnu je bile došlo več mož železnicearjev, o katerih vemo, da so v taboru g. Kristana. Mi pa jih nismo nagnali s palico, marveč smo jih vsprejeli uljudno kakor se spodobi med omikanimi ljudmi. Da, še več: razveselili smo se jih. Pa ne morda zato, ker smo mislili, da so spremenili barvo, ali ker smo jih hoteli loviti, ampak le zato, ker, kraj vsega političnega nesproustva, vidimo v njih sočloveka, ki je vrhu vsega sin iste matere, torej naš najtesnejši brat.

Tako mi, čeprav nismo socialisti, čeprav ne nosimo »človečanske ideje« vsaki dan na trg, da bi barantali žnjo — obhrupni reklamami — kakor baranta kakov starinar se svojimi — eunjami!

Tako mi, oni drugi pa — drugače!

Socialistična drznost. Pišejo nam: V tehničnem zavodu pri sv. Andreju sramoti nekdo »Edinost« in vse, kar je slovenskega! To umazano nalogo si je nadelo človeče, ki čuje na ime Antonio Červeca. Ta človek pravi, da je naše glasilo »eunja« (Kopačeva šola!) ob enem pa izživlja, da on govori slovensko le tedaj, ako je sila!!

Ta odpadnik prodaja in vsiljuje po gori omenjenem zavodu umazano mokraško omelo pod imenom »Neumni prapor«!

Desna roka temu slikarju je neki Lavrika iz Škedenja, ki je v svobodnih urah — cikorijaš.

Ta dva prodajata razne tiskovine, a če ni kupovalcev, silita tudi brez denarja! Mi delavci bi molčali o tem »monopolu«, ako bi se imenovana omejela le na prodajanje. Ker pa, kakor rečeno, s prodajanjem združujeta grdece našega naroda, našega glasila in narodnega vodstva — smo sklenili, da se obrnemo do vodstva s prošnjo, naj ono napravi red v zavodu, ker mi nočemo trpeti dalje, da se nas napada in žali po par neumnežih, ki gotovo nista še nikdar čitala naše »Edinosti. In to že iz jednostavnega vzroka, ker — ne znata. Lažisocialisti nam pridejo morda z očitanjem, da — denunciramo. Naj pridejo! In če se tudi »denunciacije« in če je denun-

ojacija grda reč, tem grše je njihovo počenjanje, ker nas silijo, da se branimo. Mi smo v stanju silobrana.

Vohuni gori, vohuni doli: mi hočemo imeti mir tam, kjer delamo! Drugače pridejo posledice!

Klin s klinom! Vi grdite vse, kar je našega in to z očitnim namenom, da bi uničili naš narod ob Adriji — mi pa se branimo!!

Onemu bivšemu krčmarju pa, ki zabavlja po gori imenovanem zavodu, češ: sedaj sem se vpisal tu (k mokračem) in ne dam niti novčiča več za narodne svrhe, bodi povedano, da, ako ne more spati zaradi onih bornih 6 kron, katere je dal za »Narodni dom«, mu jih naberemo in porinemo v grlo, mi narodni delavei — samo da bo mir in da ne bo »mazal« skleda, iz katere je dosedaj kaj rad in pridno zajemal ter se maštil. Sploh izjavljamo, da ga nočemo več v svojo sredo, ker izdajice svoje domovine in svojega roda ne zaslužijo, da bi občevali z nami poštenimi delavei in zvestimi sinovi naroda!

Za danes toliko. Ako ne bo zadostovalo to, pridemo z imenom na dan! Strela udari iz višave izdajalec domovine!

»Narodni delavei«.

Narodni cigaretni papirčki na korist družbi sv. Cirila in Metoda so izšli. Najglavnejše je to, da je papir v resnici zelo fin in dober, da, celo boljše od drugih tujih izdelkov in nič dražji. Radi tega priporočamo vsem kadilecem, da zahtevajo vedno in povsod edino te papirčke, da tako pripomorejo naši prekristni in prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda.

Škatlje so jako lepe in morejo služiti za olepšavo v trafikah, trgovinah in izložbah. Na ovitkih papirčkov je slika lepe družbine šole v Velikoveci in na drugi strani je utisnjeno na narodnih barvah geslo: »Mal položi dar, domu na altar!« To geslo je utisnjeno z vodenimi črkami, za znamko, tudi na vsaki posamični papirček.

Na Slovenskem bi ne smela biti nobena tobakarna brez teh papirčkov. Glavni založnik je g. Josip Štoka v Trstu.

Spuščenje v morje vojne ladije »Árpád« v ladjedelnici S. Mareo. Jutri dne 11. t. m. spusté v morje vojno ladjo »Árpád«. Slavnost prične ob 9. uri zjutraj, v ladjedelnici S. Mareo. Te slavnosti udeleži se tudi nadvojvoda Josip Avgust s svojo soprogo, nadvojvodinjo Avgusto, ki bo kumovala novi ladji. Posvečenje ladije, katero opravi mornarski župnik msgr. Pavel Uředníček, prične ob 8. uri zjutraj. Ob spuščanju v morje pozdravijo vse navzoče vojne ladije svojo novo tovarišico streljanjem, iz topov.

Električni tramway na progi Lloyd Škedenj neha jutri voziti in sicer ob 7½ uri zjutraj do konca slavnosti.

Velik požar. Danes zjutraj, nekoliko po jedri uri popolnoči je navstal požar v veliki stiskalnici olja pod Škedenjem. Požar je bil velikanski, glavno poslopje je pogorelo popolnoma: Vsaj dva, tri dni bo trajalo gotovo, predno bo ogenj popolnoma pogasjen. Gasilci se omejujejo na to, da bi požar lokalizirali ter da zabranijo, da se isti ne razširi na postranska poslopja in zaloge ter na poslopja zraven stoječe ladjedelnice S. Mareo. Trije delavei so se poškodovali, izmed katerih je eden skočil iz drugega nadstropja. Plavajoče kopališče San Giusto so izvlekli daleč v morje, ker je bila nevarnost, da se vname. Promet na cesti je zabranjen in tudi električni tramway vozi samo do mestne plynarne. Ob 7. uri in 20 min. zjutraj se je stranska stena, ki je obrnjena proti mestu, z groznim ropotom podrla na tla. Nič se ne ve še, kako je navstal požar.

Drobovesti. Tat v kopališču. Gospa Antonija G., stanujoča v ulici Barriera vecchia, ovadila je včeraj na policijo, da so jej dne 31. avgusta v kopališču Fontana ukradli novčarko s 16 kronami.

Iz gostilne v ulico Tigor. V gostilno »Alle due colone«, v ulici Torrente, je prišel neki težak, ki je pil in jedel, ne da bi imel ni novčiča v žepu. Poklicali so redarja in ta je nedobrodošlega gosta spremil v ulico Tigor.

Nezvest natak. Lastnik gostilne takozvane »de Fragola« v Barkovljah ovadil je včeraj zjutraj svojega nezvestega natakara Rudolfa M., starega 42-let, ki je svojemu gospodarju poveril 16 kron. Doznavši, da ga je njegov gospodar ovadil na policijo, se je M. sam podal na ravnateljstvo policije, od koder so ga poslali v ulico Tigor.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 11. septem. ob 10. uri predpoludne se bodo valed naredbre tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Prosta luka molo 4, sodi, vino; ulica SS. Martiri 17, aparat in drugo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploer ob 7. uri zjutraj 20.—, ob 2. uri popoludne 25.— C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.1. — Danes plima ob 8.0 predp. in ob 7.20 pop.; oseka ob 1.30 predpoludne in ob 1.46 popoludne.

Vabilo na posvetovanje. Podpisani vabi vse častite ude »Delalskega konsumnega društva« pri sv. Jakobu na posvetovanje, katero bo v soboto, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih istega društva v ulici Concordia št. 1 A. Miha Hrvatin.

»Brivec« je izšel. Kdor ga želi, ga v tobakarnah dobi.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nabrežinci vedo sedaj in zapomnijo naj si! Nekdo izmed vas, člen vaše občine, je žugal na nekem shodu socialistov — kakor nam je sporočil očividec — da gorje somišljeniku »Edinosti«, torej pripadniku slovenske narodne stranke v Trstu, ako bi se drznil priti blizu, ko bodo imeli oni svoj dan! Ker pa naša stranka, hvala Bogu in poštenju našega naroda, šteje v mestu in po okolici na tisoče somišljenikov, velja ona grožnja na adreso vseh teh tisočev.

Taki pojavi bi morali dati misliti onim faktorjem v občini, ki so »poklicani, da varujejo interes občine in nje — dobro ime!! Dosedaj je Nabrežina slovela po mirnosti in gostoljubnosti svoji. Na sveži zrak v Nabrežino hiti rado vse, brez razlike mišljenja in narodnosti. Kolikokrat smo bili navzoči, kako so se laški meščani uprav naslajali na angeljskem petju slavnostnega zbora nabrežinskega. To razmerje gotovo ni bil na škodo vasi. Prihajal je denar v vas.

In sedaj naj bi postalo drugače?! Sedaj naj bi uveljavili — proganjanje drugomislejnika?! Ne moremo verjeti temu. Ne moremo verjeti, da bi Nabrežinci hoteli oskrniti svoje dobro ime. Mirno vedenje štrajkovcev nam je v poročstvo, da ogromna večina delavcev v Nabrežini je tudi sedaj, kar je bila — miroljubna in da se ne da zavesti po fanatizmu kakkega zbesneleža.

Ali možje v Nabrežini naj bi vendar ne prezirali takih pojavov, kajti tudi najslabejša in najumazanejša stvar more dobiti proselitov, ako so brezbrizni oni, kateri so poklicani da preprečajo vsako zlo.

To je vzrok, da opozarjamo danes Nabrežince na škodo, ki bi mogla navstati za občino, ako bi zgubila svoj stari dobri glas.

Tudi ta slučaj priča svetu, da vsemu istemu »delovanju« »sodrugov« ni namen drugi, nego — hujskanje. Hujskanje človeka proti človeku, sloja proti sloju, stanu proti stanu. To seveda ni — šovinizem. Ne v resnici ni! Kajti navadno ima tudi šovinizem kaj etičnega na sebi, česar o divjanju socialistov ni možno reči. Slovenski narod naj bo razkosan in razcepljen, bodi razdejan in razmetan! To hočejo »socialisti«, ker so najemniki tujinstva, ker hočejo, da narod naš postane onemogel nasproti sovražnikom svojim, ki so vlaškim, hipernacionalističkim, buržuazizem (v gršem pomenu te besede) in kapitalističkim taboru!! Cilji lažisocialistov so skrajno nemoralni. In po njih ciljih jih morate soditi!

Vesti iz Kranjske.

* Kmetijska šola za Gorenjsko. V »Slovenec« čitamo: V prihodnjih dneh pride na Gorenjsko konzulent za živinorejo in planinstvo v poljedelskem ministerstvu, gospod Henrik Gierth, da si ogleda posestva, ki so na ponudbo v svrhu ustanovitve kmetijske šole na Gorenjskem, in prouči učni načrt.

* Zgradba bohinjskega predora. Dela pri zgradbi druge železnične zveze s Trstom lepo napredujejo. Bohinjski predor, ki bode 6800 metrov dolg in bode torej eden največjih tunelov v Avstriji, je na severni strani izkopen že v dolžini 450 metrov, na južni strani pa v dolžini 290 metrov. Meseca novembra se že prične delo z električnimi stroji in potem bo delo še hitreje napredovalo. V to svrhu zajamejo Bi-

strico, ki se napelje 3400 m daleč ter bo dajala okroglo 1000 konjskih močij. Delo se je oddalo znanemu podjetniku Ceconiju, ki je zgradil tudi arlberski tunel. Upati je, da bo bohinjski predor v treh letih dogotovljen.

Po »Slov. Narodu«.

Vesti iz Štajerske.

— V Ljutomeru je umrl tamošnji zdravnik dr. Anton Mihalič.

— V Krškem so imeli predvčerajšnjim velik požar. Gorelo je pri Aumannu. Zgorelo je gospodarsko poslopje, ena hiša in streha prodajalnice. Mnogo blaga je pokvarjenega in uničenega.

Razne vesti.

Samomor častnika. Iz Budimpešte javljajo: Pomorski poročnik Anton Praitz izginil je te dni z donavskega parobroda »Maros«. V svojem stanovanju je bil ostavil pismo, v katerem javlja, da izvrši samomor.

Nesreča o streljanju. Iz Genove javljajo: O streljanju in trdnjavo »Strega« je počil top ter ubil šest vojakov, a najmanj je ranjenih.

Victorien Sardou je slavil minoli petek (dne 6. t. m.) svoj 70. rojstni dan. Sardou je sin profesorja. V početku se je učil medicino, ali to je kmalu popustil in se pričel učiti zgodovino. Prvo njegovo delo, »La taverne des étudiants«, se je predstavljalo 1. aprila 1854 v Odionu ter je sijajno — propalo! — Leta 1858. se je poročil z gospico Brécourt, katera je vedno navduševala svojega moža na delo, in on je res spisal kasneje mnogo vseh del, ki so se predstavljala po gledališčih vsega sveta.

Zopet žrtva Monte-Carlo. V neki vili pri Canessu so našli truplo gospe V. T., 68-letne udove po nekem francoskem častniku. Ta žena je imela nekdanj veliko premoženje, katero pa je v razmernem kratkem času izgubila — z igro. Ona je bila že več let stalen gost v sistem elegantnem brlogu — v Monte-Carlo. Ko pa je izgubila vse svoje premoženje, se je zastrupila. Njeno truplo so našli te dni že razjedeno. Lica so jej razjedli črvi.

Brzobjavna poročila.

Obletnica smrti cesarice Elizabete.

DUNAJ 10. (B.) Povodom obletnice smrti blagopokojne cesarice Elizabete se je peljal cesar ob 8. uri zjutraj pred grobišče pri kapucinih in je poleg krste ostal 10 minut zaglavljen v molitev. Potem, ko je tudi spominu nadvojvode Rudolfa posvetil molitev, dal si je od kapucinskega patra Huberta naštetih imena darovateljev venecv ter je posvetil posebno pažnjo traku venca kraljice romunske. Potem se je cesar povrnil v dvorno palačo. V cerkvi sv. Štefana in po drugih cerkvah so se darovale maše za dušnice.

Atentat napredsednika Zjedinjenih držav.

BUFFALO 9. (B.) Gospa Kinley je videla danes za kratek čas svojega soproga. Predsednik se je premaknil v postelji se svojo lastno močjo in brez bolečin. Zdravnik Mac Burney je izjavil, da nikdo ne more reči, da je predsednik že izven nevarnosti. Teden dni ali pa še dalje bo trajala nevarnost, da nastanejo komplikacije. Še-le potem ako pojde vse srečno, bo možno reči, da Kinley ozdravi. Bržkone minejo trije tedni, predno bodo mogli predsednika brez nevarnosti premestiti. Tudi zdravnik Mann je izjavil, da predsednik še ni izven nevarnosti, ali svedočno gibanje črev, kakor se je pokazalo danes, je dobro znamenje. Zvečer ob 9½ uri izdano poročilo pravi: stanje predsednika Mac Kinleya je trajno ugodno, žila 112, temperatura 101, sopenje 27.

CHICAGO 9. (B.) Devetero anarhistov so postavili pred sodišče, zaslišanje pa so odložili ne 19. t. m., da se omogoči temeljita preiskava obtožbe radi zarote v namen nmorjenja predsednika Mac Kinleya. Tri zaprte žene so izpustili proti kaveiji 3000 dolarjev. Ostalih šest žensk je ostalo v zaporu.

BOSTON 9. (B.) Tukajšnja policija se bavi z namenom, da zatvori vsa anarhistička društva in klube.

PITTSBURG 9. (B.) Tu so zaprli dva anarhista, ki sta v tesnem prijateljstvu z anarhistinjo Emo Goldmann.

BUFFALO 9. (B.) Policija je prišla do zaključka, da je nedavno v Ameriko došli Nemece Stutz, katerega so zaprli kakor na-

mišljenega sokrivea Czolgoszevega, nedolžen. Stutz pa bo obsojen radi tajnega nošenja orožja.

Podpisana priporoča svojo novo ustanovljeno postavno koncesijonirano

posredovalnico za službe.

Posredovalnica se nahaja na Lipskem trgu (Piazza Lipsia) št. 4 in prevzema posredovanja na službe vseh vrst.

Priporoča se udana

Josipina Jančič.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2½%	30-dnevni odkaz 2½%
30- " " 3½%	3-mesečni " 2½%
	6- " " 2½%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepst z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2½% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavce Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradee Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1½% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

Samčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih. Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATTONI
GISSHÜBLER
naravno
alkalno kiselina

Velikanska rastava pohištva in
tapečarij. Izvenredno ugodne
cene. X X X
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donese srečo.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tessa, Piazza Rosario št. 2
vokal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

Anton Baretto

sodar

TRST — Viccolo Cieco št. 4. — TRST
naznanja slavnemu občinstvu, da ima
v zalogi staro in novo vinsko posodo
od 20 litrov višje. Izgotavlja vsake vrste
posodo in v sodarsko stroko spadajoča
dela. Se priporoča rojakom v smislu
gesla: Svoji k svojim!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-
pavskih, furlanskih, brskih, dal-
matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
leznici na vse kraje avstro-ogrske monarhije
v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
šilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste
iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla;
velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene
pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo al
gondi brez aq

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu
ulica Stadion 25. nazna-
nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno
delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih
najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da
si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu bla-
govolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za
mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Pozor stariši!

Snažno zakrpani čevlji
prihranijo nove, kar
popravlja prav točno in po nizki ceni vratar hiše
št. 3, na trgu S. Giovanni, tik lekarna Leitenburg.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“,
Fran Benčiča v Trstu,
ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obujala vsake vrste
lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago
kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu-
in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo
po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se do-
gotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože
v vseh barvah.

Delavnica

za popraviljanje vsakovrstnih stro-
jev, motorjev na plin in brizgalnic
vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schroeck & C.
v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Novo tržasko pogrebno podjetje

se je premestilo

s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov
na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo
nove in elegantne vozove, potrebščine, in
obleke, vsprejelo v svojo službo novo in
praktično osoblje ter vsprejema pogrebe ka-
tere kakoli razreda po lastni tarifi.

Podjetje preskrbi tudi kolikorsibodi vozov
pri spremljevanju pogrebcev na pokopališče.

Najbolja prevlaka za podove

je Fernolendtov

bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako
prejšnjo prevlak, se ne prilepi, se ga lahko opere in
e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni
v plehasti škatli.

Ces. in kralj.

privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT

Zaloga:

Dunaj, VI Schulerstrasse št. 21
Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po pošttem povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila
nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo
za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna
zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in
brnasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto

V najem se odda

hiša in krčma z velikim hlevom, ležeča v
Lokvi ob skladovej cesti, eventualno neko-
liko zemljišča. Več se poizve pri upravi
»Edinosti«.



Velika zaloga koles

po najnižjih cenah. Nova
kolesa I. vrste od Kron
150—200, vže rabljene
kolesa po K 80, 90, 100.
Pneumatiki, dobre vrste K 9.—, Cevi K 5.—.
Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon
dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10
tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavalec, 2 dvojna meha z okovi
od jekla, odprt klavirnat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik
krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okevi, od niklja,
godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po
povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.



Najnovejša, velika novost!

Fotografični popoln stroj Kr. 3.80 s
kojim zamore napraviti vsak brez prej-
šne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5
Cena kompletnega stroja z vsemi potrebščinami in navodilom s krasno škatljico Kr.
3.80 Velik stroj z objektivom in neštevili potrebnimi Kr 6.—. Za zunanje na-
roče se zaračuna zaboj 70 vin.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.



Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Zaloga strojev in tehničnih priprav.

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjetij vseh vrst.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „OTTO.“

Motori na veter in vodno moč.

Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.

Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle.

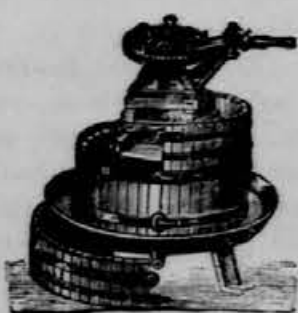
Pripadki. Kovine. Razne pipice. Predmeti od gome. Stiskalnice za gro-

zdje in oljkn, čistilnice, rešetalnice, pine za delatr surovo maslo kakor

tudi vsi drugi poljedelski stroji. Železe traverse in kolesa. Cement »Port-

land« in »Romano. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja in mornarstvo.



Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in na
drobno in zaloga poljedeljskih strojev

Ljubljana

Dunajska cesta št. 16.

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih poljedeljskih strojev, v prvi
vrsti mline in preše za sadje in grozdje najboljšega izdelka; potem
gepeljne, slamoreznice, mlatilnice, trijerje, čistilnice, pluge (Sistem Sack) in
sploh vse stroje za poljedelstvo po najnižjih tovarniških cenah in pod
jamstvom za vsak kos.

Nad 200 različnih strojev v zalogi. Točna postrežba.

Ilustrovani slovenski ceniki brezplačno.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 | Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 | Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I.,
II., III. IV. razreda; prevzci mrličev v tu-
in inozemstvo; katafalki v cerkvah za po-
grebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-
črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in
najbogatejših; krst iz trdega lesa s ko-
vinskimi okraski z vloženo cinasto krsto
ali brez nje; lesenih krst; belo in črno
lakiranih; venec iz umetnih cvetlic v por-
celanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz
atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov
zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih po-
p brthmdoneevreg. i

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega,
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %

Uradije vsaki dan od 9. do 12. ure dopol-
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Osmošolec

išče družino, pri kateri bi sta-
noval in podučeval. Naslov pr-
upravnistvu „Edinosti“.

Novo pekarno

in sladličarno sem odprl
v ulici Molin a vento,
na oglu ulice dei Gradi Vsaki dan trikrat frišen
kruh od 12 novč. za kilo naprej. Sladkarije, sladčice
in razno drugo pecivo. Se sprejema domači kruh v
peko. Priporočam se za obilen obisk: Ant. Pahor.

Prazne vinske posode

iz hrastovega in kostanjevega lesa, ki so bili
raznobarvni v rabi, prodaja po nizkih cenah
tvrdka

Leopold Feiner in brat, Trst,
(Sklaščice v svobodni luki 26. I. nadstr.)

Julij Redersen



izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih
aparatur.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati
modrei, umetne roke in noge, berglje, erna-
nični pasovi, elastični pasovi in nogovice,
suspensorji, elektroterapični aparati, aparati
za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angležki
predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje
proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju,
proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premi- njan u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premi- njanju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov za- varovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).